

Hepatitis C-smittede køber kopimedicin i udlandet

Kun få patienter får tilbudt behandlingen. Det får flere til at søge billigere alternativer på nettet – med de svageste som tabere igen

af Helle Horskjær

En lever, der har taget svær skade. Det er adgangsbilletten til den nye behandling af hepatitis C-smittede. Ifølge dagbladet Information, som har bragt en serie artikler om behandlingen, er danske patienter derfor selv begyndt at skaffe kopimedicin fra Asien, hvor den kun koster en brøkdel af, hvad den koster i Danmark.

I Indien og Kina kan kuren eksempelvis købes for lidt under 7.000 kroner. I Danmark koster en behandling op til en halv million kroner per person. Behandlingen bliver kun tilbudt til en lille andel af de 25.000 danskere, der lever med kronisk leverbetændelse, fordi de er smittet med hepatitis C-virus. Omkring 80 procent af dem er stofmisbrugere eller tidligere stofmisbrugere.

Men køb selv-markedet er ikke uden omkostninger.

– Igen bliver de svageste taberne. Har du penge, kan du få, har du ingen, må du vente – formentlig i flere år, til du bliver syg nok til behandling i Danmark. Vi får en social skævvridning, og adgang til sundhed og medicin er ikke lige for alle, fortæller Peter Derek Christian Leutscher.

Behandler kun få

Han er professor ved Center for Klinisk Forskning ved Regionsho-

Foto: Claus Spidtn

Det ville klæde medicinalvirksomhederne at sænke priserne som led i en corporate social responsibility-strategi, fortæller Peter Derek Christian Leutscher.

spital Nordjylland og Klinisk Institut, Aalborg Universitet og ekspert i hepatitis C, og allerede for et år siden gjorde han opmærksom på problematikken i en artikel i Hus Forbi.

– Jeg ærgrer mig over den tilbageholdenhed, jeg synes, samfundet har i forhold til at behandle patienter med hepatitis C. Ja, kuren er dyr, men den er også effektiv. Behandlingen af skrumpelever og leverkræft er jo heller ikke billig. Og i sidste ende bliver det langt dyrere, at vi hele tiden

skal behandle de patienter, der kommer ind med hepatitis C ad hoc, sagde han dengang.

De fleste patienter med hepatitis C bliver holdt fast i et ambulans forløb, der strækker sig over flere år, og som kræver en masse ressourcer.

Sygdommen stigmatiserer

Derfor kommer det heller ikke bag på Peter Derek Christian Leutscher, at flere patienter er begyndt at tage sagen i egen hånd.

– Der er patienter, som får at vide, at deres leverskade ikke er 'alvorlig' nok, så de får ikke den behandling, de har behov for. Stigmatiseringen og frygten for infektion, som mange patienter døjer med, bliver fuldstændig ignoreret fra sundhedsvæsenets side. Det er enormt frustrerende, og så er det klart, at man forsøger at finde en løsning. Det havde jeg også selv gjort, men det burde ikke være nødvendigt, at man selv skal skaffe sin medicin, siger han.

I Danmark er det slet ikke tilladt som privatperson at importere medicin fra lande uden for EU. I stedet bliver kopimedicinen eksempelvis bestilt i Indien og sendt til Storbritannien, hvor man godt må importere medicin til eget forbrug fra – og derefter videre til Danmark. Til gengæld må man godt medbringe medicin fra en ferie til tre måneders eget

forbrug, uanset hvor i verden man har rejst.

Selvom Peter Derek Christian Leutscher godt kan forstå de mennesker, der køber kopimedicinen i udlandet, er han alligevel påpasselig.

– Når man køber medicin hjem fra udlandet, er der ingen garanti for, at produkterne har den kvalitet, de skal have. Er der bivirkninger, og får man nu den behandling, man skal have? Har man fået fat i kopimedicinen, vil jeg råde folk til at gennemgå behandlingen under overvågning af en læge, siger han.

Færre restriktioner flere i behandling

Det er den amerikanske medicinalgigant Gilead Sciences, der for få år siden lancerede medicinen mod hepatitis C. Ifølge Information har det danske sundhedsvæsen indtil videre brugt 240 millioner kroner på kuren.

– Medicinalfirmaerne har så rigeligt tjent deres investeringer ind og fået et bragende overskud allerede. Det ville klæde dem at sænke priserne som led i en corporate social responsibility-strategi, fortæller Peter Derek Christian Leutscher.

Han understreger dog, at piben også peger på Rådet for Anvendelse af Dyr Hospitalsmedicin, RADS.

HEPATITIS C

Hepatitis C er en betændelsestilstand i leveren. Virus bliver overført via blod og meget tæt kontakt. Der kan gå årtier, før sygdommen for alvor bryder ud. Nogle smittede oplever aldrig symptomer, mens andre først mærker noget til sygdommen 20 eller 30 år efter, at de er blevet smittede. En stor del af de smittede har fået sygdommen som følge af stofmisbrug – ved at dele kanylere eller andet 'værktøj' med andre.

DEN BILLIGE BEHANDLING

Den hyppigste behandling for hepatitis C er langt billigere i kroner og ører end den nye behandling. Til gengæld er der meget store menneskelige omkostninger forbundet med den behandling. Rigtigt mange patienter giver op undervejs i forløbet. Behandlingen bliver kaldt for 'mini-kemokuren', fordi den er så hård. En gang om ugen i op til 48 uger får patienten en indsprøjtning, der booster hele immunforsvaret, men bivirkningerne er mange og svære. Udover ugentlige influenzasymptomer udvikler 40 procent af patienterne svær depression, og kun 50 procent af patienterne bliver raske af behandlingen.

DEN DYRE BEHANDLING

Den nye behandling er færdig 12 uger efter, patienten tager sin første pille. Hos de fleste patienter ses lynhurtigt forbedringer, uden at patienten har bivirkninger. Og i langt de fleste tilfælde bliver patienten også helbredt. Behandlingen kan ikke blot fjerne virus, men leveren begynder at reparere sig selv, så snart virus er ude af billedet. Selv hos patienter med skrumpelever kan man se bedring i leveren efter behandlingen.